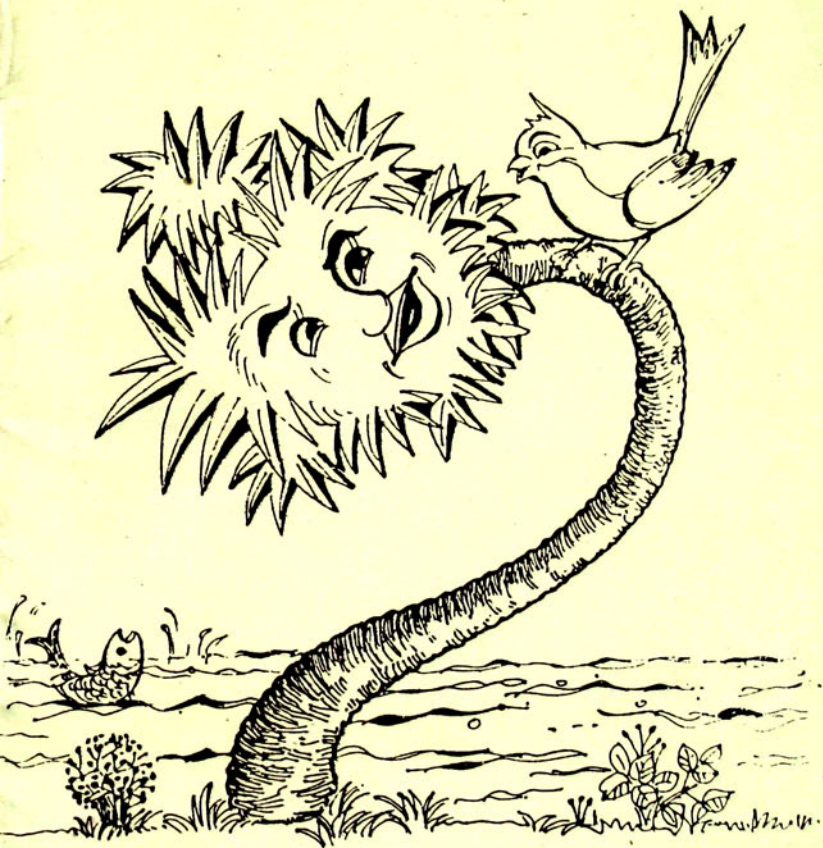

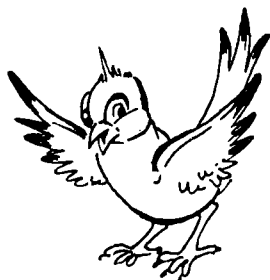
ବହୁଧରା ବାଙ୍କିଆ

ସଂକ୍ଷେପ ସାମଲ

ଜହ୍ନୁଧରା ବାଈଆ

ସଂକଳ୍ପିତ ସାମଲ

ପ୍ରାଚୀ ପ୍ରକାଶନ

ଜହ୍ନଧରା ବାଲ୍ୟା

Janhadhara Bala

ରଚନା

Author

ସଂକର୍ଷଣ ସାମଲ

Sankarshan Samal

ପ୍ରକାଶକ

Publisher

ପ୍ରାଚୀ ପ୍ରକାଶନ

PRACHI PRAKASHAN

୨୨, ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ମାର୍କେଟ

22, Suryakiran Market

ଶହୀଦ ନଗର

Sahidnagar

ଭୁବନେଶ୍ୱର ୭୫୧୦୦୭

Bhubaneswar 751007

ମୁଦ୍ରଣ

Printing

ଶୋଭନ

Shovan,

୧୦୬, ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ବିହାର,

106, Acharya Bihar,

ଭୁବନେଶ୍ୱର

Bhubaneswar

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ

First published

ନଭେମ୍ବର ୧, ୧୯୯୭

November 1, 1997

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧୮.୦୦

Price: Rs.18.00

ମୋ କଥା

ଏଇ ବହିର କାହାଣୀଟିକୁ ମୁଁ ମୋ ପିଲାବେଳରୁ ଆଜିଯାଏଁ ମୋ ଭିତରେ ନା ନା ବାଗରେ ଗଢୁଥିଲି । ଭାଙ୍ଗୁଥିଲି । ଗଢୁଥିଲି । ସେ ନେଇ କେତେ ଆନନ୍ଦ, କେତେ ବି ହତାଶା ।

ଲେଖା ପୂର୍ବରୁ ପିଲା ଗହଣକୁ ଏହା ଗପ ଛଳରେ ଯାଇଛି । ସେମାନଙ୍କୁ ବହୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ବି ପାଇଛି ।

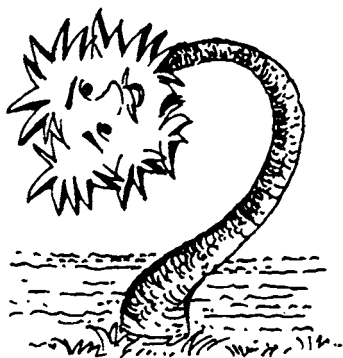
ଯା ହେଉ, ଆଜି ଏହା ବହି ରୂପ ପାଇବାରେ ମୋର ପରମ ଶାନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ସୃଜନିକାକୁ ମୋର ଆନ୍ତରିକ କୃତଜ୍ଞତା ।

ଜହ୍ନଧରା ବାଇଆ ଚଢ଼େଇଟି ବଞ୍ଚିଥିଲେ ହୁଏତ ଆଜି ସୃଜନିକା ବଗିଚାରେ ଆସି ଘର କରିବାକୁ ବେଶୀ ପସନ୍ଦ କରିଥା'ନ୍ତା !

ଲେଖକ

ଏଇଟି
ସେ ଯେଉଁଠି
ଥାଉ ନା କାହିଁକି
ସେଇ ଜହ୍ନଧରା ବାଇଆକୁ

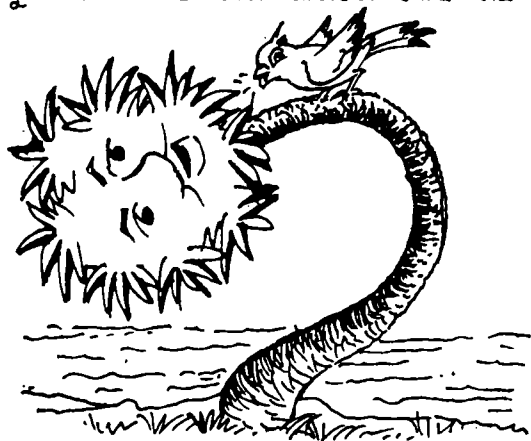
ତାଳଗଛଟିଏ । ଏକଦମ୍ ନଈ କୂଳକୁ ଲାଗି । ଗଛଟି
 ବଙ୍କା । ଠିକ୍ ଗୋଟିଏ
 ପ୍ରଶ୍ନବାଚକ ଚିହ୍ନ ପରି ।
 ଆକାଶରୁ ସପ୍ତର୍ଷି ମଣ୍ଡଳର
 ତାରାମାନେ ତାକୁ ଦେଖିଲେ
 କୁହାକୁହି ହେଉଥିବେ “ଓଃ,
 ଆମେ ଏଠି ଯୋଉ
 ବାଗରେ ବସିଛେ ତଳେ
 ଠିକ୍ ସେଇମିତି ଦେଖ

ଜଣେ ଠିଆ ହୋଇଛି ! ସେ ଗଛଟିର ରୂପ ଯେମିତି କାମ
 ବି ସେମିତି । ଯାହାକୁ ଦେଖେ ନାନା ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରେ । ଏଣୁ
 ଚଢ଼େଇମାନେ ତାକୁ ଡାକନ୍ତି “କାହିଁକି ଗଛ” ବୋଲି । ବହୁ
 ଚଢ଼େଇ ତା’ ପାଖକୁ ଆସି ତା’ଠୁଁ ନାନା ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣିବାକୁ
 ମୋଟେ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତିନାହିଁ । ସେ ପଚାରିଥାଏ ଏଇପରି ।
 “ଚଢ଼େଇମାନେ ତମେ କାହିଁକି ଉଡ଼ିପାରୁଛ ?
 ଗୋରୁଗାଈମାନେ କାହିଁକି ପାରୁ ନାହାନ୍ତି ? ଏଇ ନଈରେ

ମାଛ କାହିଁକି ପହଁରି ପାରୁଛି ? ଡକ୍ଟର କାହିଁକି ଭାସୁଛି ?
 କଇଁଛ କାହିଁକି ଭାସୁଛି ? ପଥର କାହିଁକି ବୁଡ଼ି ଯାଉଛି ?
 ଆକାଶ କାହିଁକି ଏପରି ଚିଣ୍ଡୁଛି ? ଗଛର ପତର ସବୁ ଟାଗୁଆ
 କାହିଁକି ? ଏଇମିତି କେତେ କ’ଣ ।

ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ଆସୁଥାଏ । ଟିକି ଚଢ଼େଇଟିଏ
 ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ଆସି ସେଇ “କାହିଁକି ଗଛ” ଉପରେ ବସିଛି ।
 ମନକୁ ମନ କହିଲା “ଆଜି ରାତିକ ଏଠି ରହିବି ।” କୋଉ
 ପତ୍ର ସନ୍ଧିରେ କେମିତି ରହିବ, ଗୁରି ଆଖିକୁ ଗୁହଁ ଭାବୁଥାଏ ।
 ହଠାତ୍ ଚମକି ପଡ଼ିଲା ସେ । ଗଛ କହୁଛି, “ଟିକି ଚଢ଼େଇ
 ଭାଇ ! ତମେ ଆଜି ମୋର କୁଣିଆ । ମୋତେ ଭାରି ଖୁସି
 ଲାଗୁଛି । ଦେଖ ଏଠି ଆଖି ପାଖରେ କେହି ଗଛ ନାହାଁନ୍ତି ।

ମୁଁ ଭାରି ଏକ୍ସଟିଆ । ତଳ ନଈର ଦେଉଳକୁ ଗୁହଁ ଗୁହଁ,
 ଉପର ଆକାଶକୁ ଗୁହଁ ଗୁହଁ ମୁଁ ମୋ ସମୟ କାଟିଥାଏ ।
 କେବେ କେମିତି ତମରି ଭଳି କିଏ ରାତିଟା ରହିଗଲେ
 ମତେ ଭାରି ଭଲ ଲାଗେ । ଆଜି ତମକୁ ନିଦ ଲାଗିବା
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗପିବା ।” ଟିକି ଚଢ଼େଇଟି ‘ହଁ’ ମାରିଲା । ଗଛ
 ପୁଣି ତମକି ପଡ଼ିଲା ପରି କହିଲା “ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଭାଇ,
 ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଭାଇ, ଦେଖ, ଦେଖତ ? ସେଇ ଆଡ଼କୁ
 ଗୁହଁ ଗୋଲ ଜହ୍ନଟା କିପରି ସେଇ ତାଳବଣିଆ ମଝିରୁ
 ଉଠି ଆସୁଛି । ଆହା, ସେଠିଥିବା ତାଳ ଗଛମାନଙ୍କୁ ତାକୁ
 ଛୁଇଁ କି ମଜା ଲାଗୁ ନଥିବ ? ଟିକି ଚଢ଼େଇ କହିଲା
 “କାହିଁ ମୁଁ ତ ସେଇ ତାଳବଣିଆ ଦେଇ ବହୁ ସଞ୍ଜରେ
 ଯାଇଛି । ଜହ୍ନ ସେଠୁ ବାହାରିବା କେବେ ଦେଖିନାହିଁ ।” “ନ
 ଦେଖିବ ଯଦି ଦେଖ, ତମ ଆଖିକି କ’ଣ ତମେ ବ୍ୟବହାର
 କରିପାରୁନ !” ତାଳ ଗଛଟି କହିଲା । ଟିକି ଚଢ଼େଇଟି ସେଇ
 ଆଡ଼କୁ ଭଲ କରି ଗୁହଁଲା । ଆଖି ମଳିମଳି ଗୁହଁଲା । “ହଁ,
 ସତେ ତ !”

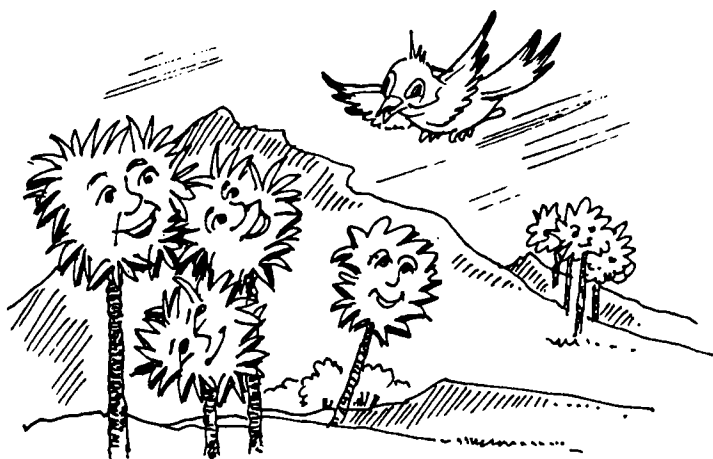
ତାଳଗଛଟି ତାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲା, “ତମେ ଏଇ
 କଥାଟା ତାଙ୍କଠୁଁ ଟିକିଏ ବୁଝନ୍ତ ନାହିଁ ? ଜହ୍ନକୁ ଛୁଇଁଲେ
 କିମିତି ଲାଗେ ? “ହଉ, ରାତି ପାହୁ, ମୁଁ ସେମାନଙ୍କଠୁଁ
 ବୁଝି ଆସି କହିବି । ମୁଁ ତ ଗୋଟିଏ ଜରୁରୀ କାମରେ

ଯାଉଥିଲି । ଟିକିଏ ଡେରି ହୋଇଗଲେ ଚଳିବ ।” ଟିକି
ଚଢ଼େଇଟି ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ଜହ୍ନ ଧୀରେ ଧୀରେ ଉପରକୁ ଉଠିବାକୁ ଲାଗିଲା ।
ସ୍ଵାରିଆତ ରୂପାର କିରଣରେ ଭରିଗଲା । ଟିକି ଚଢ଼େଇର
ବହୁତ ଗପିବାକୁ ଇଚ୍ଛା । ହେଲେ ତାଳ ଗଛ ବେଶୀ ଗପିଲା
ନାହିଁ । ମନକୁ ମନ ଖାଲି କହି ହେଉଥାଏ । “ଜହ୍ନ ସେଠି
ସେ ବଣିଆ ଭିତରୁ କିମିତି ବାହାରେ ? ତା ଦିହ କେତେ
ଶୀତଳ ? ସେ ତାଳ ଗଛମାନଙ୍କୁ ଛୁଇଁ ଦେଲା ବେଳେ
ସେମାନଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚୟ କୁତୁକିତୁ ଲାଗୁଥିବ ?

ରାତି ପାହିଲା । ଟିକି ଚଢ଼େଇର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ।
ସେ ଉଠି ସ୍ଵଳିଲା ସେଇ ବଣିଆ ଆଡ଼େ ।

ଯେଉଁ ତାଳବଣିଆରୁ ଜହ୍ନ ଉଠିଥିଲା ସେଇଟି ଭାରି
ବଢ଼ିଆ । ଶହଶହ ତାଳଗଛ ସେଠି ଭାଇ ଭାଇ ପରି ଛିଡ଼ା
ହୋଇଥା’ନ୍ତି । ଟିକି ଚଢ଼େଇ ସେଠି ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ସେଠାର
ଚଢ଼େଇମାନେ ସେମାନଙ୍କର ସକାଳ ଗୀତ ଆରମ୍ଭ କରି
ଦେଇଥା’ନ୍ତି । ଟିକି ଚଢ଼େଇଟି ଗୋଟାଏ ତାଳଗଛ ଅଗରେ
ବସି ତାକୁ ପଚାରିଲା, “ଭାଇ, ଜହ୍ନ ତମମାନଙ୍କୁ ଛୁଇଁ ଛୁଇଁ
କାଲି ସଞ୍ଜବେଳେ ବାହାରିଲା ? ତା ଦିହଟି ତୁମକୁ କିମିତି
ଲାଗିଲା ? ଗଛଟି ଠୋ ଠୋ ହସିଲା । ତା ହସ ବହୁତ

ଦୂରକୁ ଶୁଭିଲା । କାରଣ ସେ ଗଛଟା ଖୁବ୍ ମୋଟା ଯୋଟା
ଥିଲା । ତା ପେଟ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ଥିଲା । ତା ହସରେ ବହୁ
ଚଢ଼େଇ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ । ହସ ରୋକି ସେ ଟିକି ଚଢ଼େଇକି
କହିଲା, “ଭାଇ ଜହ୍ନଟାକୁ କ’ଣ ନବ କି ?” ଅନ୍ୟ ଗଛମାନେ
ପଚାରିଲେ “କ’ଣ ? କ’ଣ ?”

ସିଏ ବଡ଼ ପାଟିରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଶୁଣାଇ କହିଲା “ଦେଖ
ହୋ, ଇଏ ଜହ୍ନ ଧରିବାକୁ ଆସିଛି । କାଲି ରାତିରେ ଜହ୍ନ
କୁଆଡ଼େ ଏଇଠି ଥିଲା, ଏଇଠୁ ବାହାରିଲା ।” ସମସ୍ତେ
ହସିଲେ, ତା’ର ଏପରି କଥାରେ ଟିକି ଚଢ଼େଇକି ଭାରି
ଲାଜ ମାଡ଼ିଲା । ସେ କିଛି କହିଲାନାହିଁ । ଗୁମ୍ ମାରି ବସି
ରହିଲା । ତା’ର ଏ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ତାଳ ଗଛଟି ମନରେ

ଜହ୍ନଧରା ବାଇଆ ୯

ଦୟା ହେଲା । ସେ ତାକୁ ପଚାରିଲା “ହେ ଭାଇ, ଜହ୍ନ ତ ଜହ୍ନ, ସିଏ କୋଉଠି ଥାଏ, କିମିତି ଉଏଁ ?- ତମର ଏଥିରେ ମୁଣ୍ଡ ଖେଳେଇ ଲାଭ କ’ଣ ? ତମେ କେତେ ଦିନ ବା ବଞ୍ଚିବ, ହସ ଖୁସା କର । ହେଇ ସେଇ ଚଢ଼େଇମାନଙ୍କ ପରି ଗାତ ଗାଥ । ଖାଥ ପିଥ । ଅପଥା କଥାରେ ମୁଣ୍ଡ ପୁରାଅ ନାହିଁ ।”

ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଅଳି କଲା ଭଳି କହିଲା, “ଭାଇ, ମତେ ଏତିକି ମାତ୍ର କହିଦିଅ ନା ! ମୁଁ ଗୋଟାଏ ଗଛକୁ ଜବାବ ଦେଇଛି ତମଠୁଁ ବୁଝି ତାକୁ କହିବି ବୋଲି ।” ଗଛ ପଚାରିଲା, “କୋଉ ଗଛଟି ?” ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଗଛଟିର ରୂପ ବର୍ଣ୍ଣନା କରୁ କରୁ ତାଳ ଗଛଟି ଆହୁରି ଜୋରରେ ହସିବାକୁ ଲାଗିଲା । “ଓଃ ସେଇ କାହିଁକି ଗଛ ?” ତା ବିଷୟରେ ଆମେ ବହୁତ ଚଢ଼େଇଙ୍କଠୁଁ ବହୁତ କଥା ଶୁଣିଛୁ । ସିଏ ତ ଏଇମିତି କଥା କହି କହି ଦୁନିଆଟାକୁ ବାଇଆ କରି ଦେବାକୁ ବସିଲାଣି । ସେ ପୁଣି କହିଲା “ଏତିକି ଶୁଣିଯା ତାକୁ କହିବୁ ଜହ୍ନ ଏଠି ନଥିଲା କି ଏଠୁ କେବେ ଉଏଁ ନାହିଁ । ହେଇ ଯୋଉଁ ମୁଣ୍ଡିଆଟା ନୀଳ ହାତୀ ପରି ଦେଖାଯାଉଛି ତା ସେକଡେ ସେ ଥାଏ । ସେଇଠୁ ସେ ଉଏଁ । ମୁଁ ତାକୁ ସବୁ ପୂନେଇଁ ଦିନ ସେଇଠୁଁ ବାହାରିବାର ଦେଖୁଛି ।”

ଟିକି ଚଢ଼େଇଟି ସେ ତାଳ ବଣିଆରୁ କିଛି ବାଟ
 ଉଡ଼ି ଆସିଲା କାହିଁକି ଗଛ ଆଡ଼କୁ । ପୁଣି ମନକୁ ମନ
 ଭାବିଲା ଏତେ ବାଟ ତ ଆସିଲିଣି । ସେଇ ମୁଣ୍ଡିଆ ପାଖରୁ
 ପୁରା ବୁଝି ଶୁଣିଯିବି, ଆଉ ଟିକିଏ କଷ୍ଟ ହବ ତ, ହଉ
 ଆଉ ଟିକିଏ ଡେରି ହେଲେ ବି ଚଳିବ । ସେ ଫେରି ପୁଣି
 ତାଳଗଛ ଦେଖାଇ ଦେଇଥିବା ମୁଣ୍ଡିଆ ଆଡ଼କୁ ମୁହାଁଇଲା ।

ମୁଣ୍ଡିଆଟା ସିନା ପାଖରେ ଦେଖାଯାଉଥିଲା, ତାହା
 କିନ୍ତୁ ଥିଲା ବହୁ ଦୂରରେ । ଟିକି ଚଢ଼େଇଟିକୁ ଲାଗିଲା ସେ
 ତା ଆଡ଼କୁ ଗଲାବେଳେ ମୁଣ୍ଡିଆଟା ଘୁଞ୍ଚି ଘୁଞ୍ଚି ଯାଉଛି ।
 କେତେ ସମୟ ପରେ ସେ ମୁଣ୍ଡିଆ ଉପରେ ନଟୁ ପରି

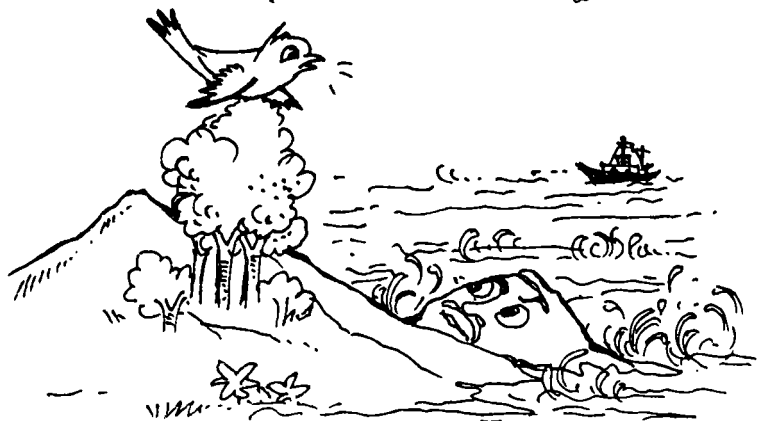

ଦୁରକୁ ଦିଶୁଥିବା ବରଗଛ ଉପରେ ଯାଇଁ ବସିଲା । ସେ ଜାଗାଟା ତାକୁ ଭାରି ବଢ଼ିଆ ଲାଗିଲା । ଜହ୍ନ ଯେପରି ଶାନ୍ତ ଶିଷ୍ଟ ସୁନ୍ଦର ଏ ଜାଗାଟା ଠିକ୍ ସେଇପରି । ଏଇଠୁଁ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ବାହାରୁଥିବ । ସେ ମନକୁ ମନ କହିଲା ।

ବରଗଛଟି ପ୍ରଥମେ ଦୁଃଖ ଖୋଲିଲା । “ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଭାଇ ଏତେ ସକାଳୁ ତମେ କୁଆଡ଼େ ? ଚଢ଼େଇଟି ସବୁ କଥା କହିଲା । ବରଗଛ ଗୋଟାଏ ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ୱାସ ପକାଇଲା “ଆମର ସେ ଭାଗ୍ୟ କାହିଁ ?” ଜହ୍ନ ଏଠୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଟିକି ଭାଇ, ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ହେଇ ସେଇ ଆର ପାହାଡ଼ ପାହାଡ଼ ଶିଖରୁ । ସେଇଠି ସେ ରହୁଥିବ । ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଝରଣା କୂଳରେ । ମୋର ବି ସେଠିକି ଟିକିଏ ଯିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି । ମୁଁ କ’ଣ ଯାଇ ପାରୁଛି ? ଭଗବାନ ଯାହାକୁ ଯିବାର ଶକ୍ତି ଦେଇ ନାହାଁନ୍ତି, ତାକୁ କାହିଁକି ଯିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା ଦେଇଛନ୍ତି । ସେ ଏହା କହି ଭାରି ମନ ଦୁଃଖ କଲା । ଟିକି ଚଢ଼େଇ କହିଲା, “ମନ ଦୁଃଖ କରନା । ମୋର ତ ଆଉ କାମକୁ ଯାଇ ହବନି, ଏତେ ତେରି ହେଲାଣି । ଆଜି ନିଶ୍ଚୟ ସେ ପାହାଡ଼ ପାଖକୁ ଯାଇଁ ବୁଝିବି । ଫେରିଲେ ବେଳକୁ ତମକୁ କହିଯିବି ।”

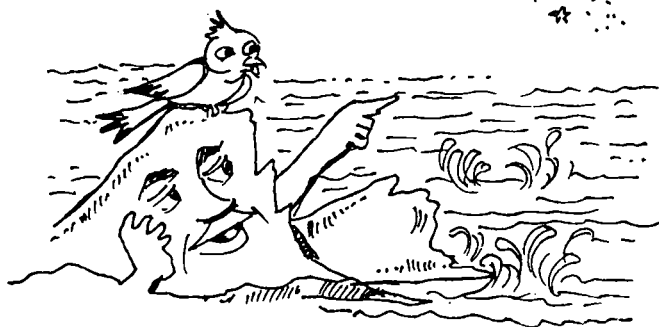
ସେ ପାହାଡ ଆଡେ ଉଡି ଚାଲିଲା । ପାହାଡ ଅଛି
 ଅଳପ ବାଟ ଘୁ' ଘୁ' ଶୁଭିଲା । ଇଏ କ'ଣରେ । “ଟିକି
 ଚଢେଇ ଭାରୁ ଭାରୁ ସେଠି ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲା । ପାହାଡ
 ଶିଖରେ ଯାଇଁ ବସି ଦେଖିଲା ଯେ ଏକତେ ସ୍ଥଳ ଭାଗ
 ସେ କଡେ ସମୁଦ୍ର । ପାହାଡଟା କିଛି ଅ'ଣ ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ
 ପଶିଯାଇଛି । ଦେଉ ପରେ ଦେଉ ତା'ଠି ଆସି ପିଟି
 ହେଉଛନ୍ତି । ଟିକି ଚଢେଇ ତାକୁ କହିଲା “ଭାଇ” ।

ପାହାଡ କିଛି ଶୁଣିଲା ନାହିଁ । ପୁଣି ସେ ପଚାରିଲା,
 ପାହାଡ, ଶୁଣିଲା ନାହିଁ । ‘କି ଅଜବ କଥା । ଏତେ ପଚାରିଲେ
 ବି ଜଣେ ଶୁଣିବନି !’ ଟିକି ଚଢେଇ ଖୁବ୍ ବଡ ପାଟିରେ
 ଆଉ ଥରେ ପଚାରିଲା । ପାହାଡ ଏଥର ଶୁଣିଲା । ଅତି

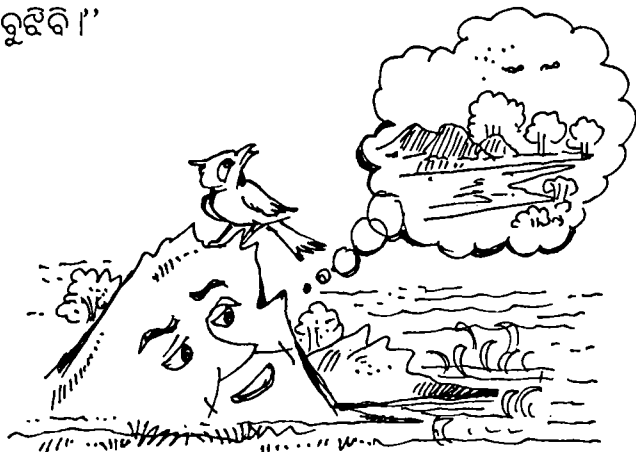

ନରମ ସ୍ଵରରେ କହିଲା “କଅଣ କହୁଚାଁ” ଏତେ ବଡ଼
 ଦିହ କଥା ଏତେ କଅଁଳ ! ଟିକି ଚଢ଼େଇକି ଭାରି ମଜା
 ଲାଗିଲା । କହିଲା “ଭାଇ ତମ ସ୍ଵରରୁ ମୁଁ ଜାଣି ପାରୁଛି
 ତମେ ଭାରି ଭଲ । ମୁଁ ଏତେ ଥର ଡାକିଲା ପରେ ଶୁଣୁ
 ନଥିଲ କାହିଁକି ?” କଥା କଅଣ କି ସେ ପାହାଡ଼ଟା ପୂରା
 କାଲା ନଥିଲେ ବି ଅଧା କାଲା ଥିଲା । ସବୁବେଳେ ସମୁଦ୍ର
 ଗର୍ଜନ ଶୁଣି ଶୁଣି ଏପରି ସେ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ।

ପାହାଡ଼ ଖାଲି ହସିଲା । ଅତି ଆଦରରେ କହିଲା
 “ଭାଇ, କ’ଣ କହୁଛ ?” ଟିକି ଚଢ଼େଇ ସବୁ ଗୋଟି ଗୋଟି
 କହିଗଲା । ପାହାଡ଼ କହିଲା “ଜହ୍ନ ଏଠି ନଥାଏ । ସେ ଏଇ
 ସମୁଦ୍ର ଭିତରୁ ଉଏଁ । “ସମୁଦ୍ର ଭିତରୁ ?” ଟିକି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
 ହେଲା, “ହଁ ସମୁଦ୍ର ଭିତରୁ”, ପାହାଡ଼ କହିଲା, “ସମୁଦ୍ର

ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଟାପୁ ଅଛି । ସେଠୁଁ ବହୁ ଦେଶାନ୍ତରୀ
 ପକ୍ଷୀ ଶୀତ ଋତୁ ବେଳକୁ ଆମର ଏଠିକି ବୁଲିବାକୁ ଆସିଲା
 ବେଳେ ପ୍ରଥମେ ସମୁଦ୍ର ଲଙ୍ଘି ମୋ ଉପରେ ବସନ୍ତି ।
 ସେମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ସେ ଟାପୁ ବିଷୟରେ ଶୁଣିଛି । ସେ ଟାପୁଟା
 ବହୁ ସୁନ୍ଦର । ସେଠି ବହୁ ସୁନ୍ଦର ରଙ୍ଗ ବେରଙ୍ଗ ପଥରର
 ଗନ୍ଧା ମାନ ଅଛି । ସେଠିକା ବାଲି ଠିକ୍ ସୁନା ଭଳି ଚିକ୍
 ଚିକ୍ । ସେଠି ସେଇ ବଢ଼ିଆ ଜାଗାରେ ଜହ୍ନ ରହୁଥିବ । ମୁଁ
 କିନ୍ତୁ ସେ ଚଢ଼େଇମାନଙ୍କୁ ସେ କଥା କେତେ ପଚାରିନାହିଁ ।
 ସେମାନେ ଆସିବା ତ ଆଉ ମୋଟେ ଦି' ମାସ ରହିଲା”
 ପାହାଡ଼ ଗଣି ଗଣି କହିଲା, “ସେମାନେ ଆସିଲେ ପଚାରି
 ବୁଝିବି ।”

ଟିକି ଚଢ଼େଇ କହିଲା “ନାଁ ମୋର ଏତେ ଆଗ୍ରହ ହେଲାଣି ଯେ ଦି’ମାସ ଅପେକ୍ଷା କରି ହେବନି । ମୁଁ ସେଠିକି ଯିବି, ସବୁ ଦେଖିକି ବୁଝିବି ।”

“ତମେ ଯିବ ?” ପାହାଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା, “ତମର ସେ ସାହସ କାହିଁ ? ବଳ କାହିଁ ?” ପାହାଡ଼ ସବୁ କଥା ଭାବି ହୋଇ ପଦକ କହିଲା, “ଯେଉଁମାନେ ସମୁଦ୍ର ପାରି ହୁଅନ୍ତି, ସେମାନେ ଦେଶାନ୍ତରୀ ପକ୍ଷୀ । ବିଧାତା ସେମାନଙ୍କୁ ସେହିପରି କରିଛନ୍ତି । ମୁଁ ଜାଣିଛି ତମେ ଦେଶ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରୁ ଅନ୍ୟ ଜାଗାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଗମନ କରିଥାଅ । କିନ୍ତୁ ସମୁଦ୍ର ଟପି ପାରିବ କି ?”

ଟିକି ଚଢ଼େଇକି ପାହାଡ଼ର ଏକଥା କାହିଁକି ଭାବି ବାଧିଲା । ବାଧି ନଥିଲେ ସେ ଟିକ୍ ଟିକ୍ କରି ପାଞ୍ଚ ମିନିଟରୁ ବେଶୀ ପାଟି କରି ନଥାନ୍ତା । ପାଟି ବନ୍ଦ କରି ବଡ଼ ପାଟିରେ କହିଲା “ମଣିଷକୁ ତ ବିଧାତା ଗଢ଼ି ନାହିଁ ଉଡ଼ିବା ପାଇଁ ! ସେ ତ ଉଡ଼ିପାରୁଛି ।” ଚିନ୍ତା କରି ପୁଣି କହିଲା, “ଆମେ ତ ସ୍ଥଳଭାଗ ଉପରେ ଏତେ ବାଟ ଉଡ଼ି ପାରୁଛୁ, ଆଉ ଟିକିଏ ଅଧିକ ସାହସ କରି ସମୁଦ୍ର ଲଙ୍ଘି ନିମାରିବୁ କାହିଁକି ? ମୁଁ ଯିବି, ନିଶ୍ଚୟ ଯିବି ।” ପାହାଡ଼ ତାକୁ ସାବାସା ଦେଲା । “ତମର ଆଗ୍ରହ ଓ ଦୃଢ଼ ମନୋବଳ ଦେଖି ମୁଁ ଜାଣି

ପାରୁଛି ଯେମେ ପାରିବ, ନିଶ୍ଚୟ ପାରିବ । ହଁ ସାହସ ହେଲା ବଡ଼ । ସେ ଆଗ, ବଳ ପଛ । ଚେଷ୍ଟା କର । କେଇ ଦିନ ଏଠି ରୁହ, ଖାଅ ପିଅ ।” “ଏଠି ରହିବି ?” ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ପରି କହିଲା ।

ପାହାଡ଼ କହିଲା, “ହଁ, ବିଶ୍ରାମ । ମୁଁ କହିବାର କଥା କ’ଣ କି ତମେ ଏଠି ୪/୫ ଦିନ ରହି ସମୁଦ୍ର ଉପରେ ଉଡ଼ିବା ଅଭ୍ୟାସ କର । ସାହସ ତମର ଆଉ ଟିକିଏ ବଢ଼ୁ । ତା’ପରେ ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କରିବା ।”

ପାହାଡ଼ର କଥା ଟିକି ଚଢ଼େଇର ମନକୁ ବେଶ୍ ପାଇଲା । ସେ ପାହାଡ଼ର ଗୋଟାଏ ପାଖ ଅତି ତୀକ୍ଷ୍ଣ ହୋଇ ସମୁଦ୍ର ପାଖରୁ ଠିଆ ହୋଇଥାଏ । ସେଇଠୁଁ ପ୍ରଥମେ ଟିକି ଚଢ଼େଇଟି ସମୁଦ୍ର ଉପରେ ତା ଉଡ଼ା ଅଭ୍ୟାସ ଆରମ୍ଭ କଲା ।

ତା’ର ଏହା ପୂରା ନୂଆ ଅନୁଭୂତି । ତାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗୁଥାଏ । ସେ ଉଡୁଥାଏ ଆଉ ମନେ ମନେ ଭାବୁଥାଏ ତା’ ନିଜ ଜାତି ଭାଇଙ୍କ କଥା । ସେମାନେ ଖାଲି ଜନ୍ମ ହୋଇଛନ୍ତି ଖାଇବା, ପିଇବା ଆଉ ମରିବା ପାଇଁ । ନୂଆ ଜିଜ୍ଞାସା କରିବାକୁ ଟାଳି ବେଳେ ପେଉଁ ଆନନ୍ଦ ମିଳେ ସେମାନେ

କାହୁଁ ଜାଣିବେ ? ସେମାନେ ଖାଲି ଅଳସୁଆ ହୋଇ ବସୁଛନ୍ତି ।
 ଖାଇବା ଜିନିଷ ଖୋଜିବା ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି କରୁନାହାଁନ୍ତି ।
 ସେମାନେ ଖାଲି ସବୁ କଥାକୁ ଡରି ଚଳୁଛନ୍ତି । ନିଜ ନିଜ
 ଭିତରେ କେବଳ ଝଗଡ଼ା କରିବା ଜାଣିଛନ୍ତି । ଆଉ କିଛି
 ଅଧିକା କରିବାରେ ସେମାନଙ୍କର ଆଦୌ ଆଗ୍ରହ ନାହିଁ ।

ଏମିତି ଭାବି ଭାବି ସେ ଖାଲି ଉଡ଼ିଲା । ଏମିତିକି
 ଭୋକ ଶୋଷ ବି ସେ ଭୁଲିଗଲା । ସେ ପେଟେବେଳେ
 ପାହାଡ଼ ପାଖକୁ ଫେରିଲା ଅନ୍ଧାର ଘୋଟି ଆସିଲାଣି ।

ତା' ପରଦିନ ବି ସେ ସେଇଆ କଲା । ଡେଣା
 ଘୋଳି ହୋଇଗଲେ କିପରି କିଛି ସମୟ ପବନ ଭିତରେ
 ଶ୍ଵିର ରହିହେବ, ଏଭଳି କେତେକ କଥା ସେ ଅଭ୍ୟାସ

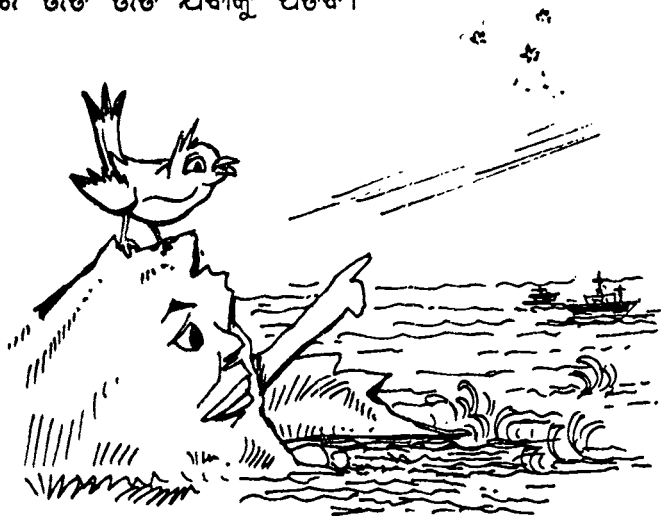

କଲା । ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ବି ସେ ଫେରିଲାନାହିଁ । ରାତିରେ ତାରା ଆଲୁଅରେ କିପରି ଉଡ଼ିପାରିବ, ଏଇ ଅଭ୍ୟାସ ସେ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଲା ।

ଏଇମିତି ଚାରିଦିନ ତା'ର ବିତିଗଲା । ସବୁବେଳେ ତାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗୁଥାଏ । ସେ ନୂଆ କିଛି କରିବ ବୋଲି, ଆଉ ଯେଉଁଥି ପାଇଁ ବାହାରିଛି ତାହା କରି ପାରିବ ବୋଲି । ଏହା ଭିତରେ କେତେକ ସମୁଦ୍ର ଚିଲ ସହିତ ତା'ର ଭେଟ ହେଲା । ଭେଟରୁ ବନ୍ଧୁତା । ସେମାନେ ତାକୁ ଉଡ଼ିବାର କେତେକ କାଜିଦା ଶିଖାଇଲେ । ଆଉ ଶିଖାଇଲେ ଗୋଟାଏ ଧାର ସ୍ତରରେ ପାଟି କରିବା । ଏମିତି କଲେ ଯେକୌଣସି ସମୁଦ୍ର ଚିଲ ବିପଦ ବେଳେ ଆସି ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ବୋଲି ସେମାନେ ତାକୁ କହିଛନ୍ତି । ଆଉ ଦୁଇଦିନ ଶେଷ ହେବା ପରେ ଦିନେ ରାତିରେ ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଓ ପାହାଡ଼ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ । ଟିକି ଚଢ଼େଇ - “ମୁଁ କାଲି ନିଶ୍ଚୟ ଟାପୁକୁ ଯାଉଛି ।” ପାହାଡ଼ - “କ’ଣ, ସାହସ ହୋଇଗଲା ତ ?” ଟିକି ଚଢ଼େଇ - “ହଁ, ମୋର ଆଉ କୌଣସି ଡର ଭୟ ନାହିଁ ।” ପାହାଡ଼ - “କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ସମସ୍ୟା ଅଛି । ତାହା ହେଲା ସମୁଦ୍ର ଉପରେ ତମକୁ ଘଟି ପକ୍ଷର ଦିନ ଉଡ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଖାଇବ କ’ଣ ? ପିଇବ କ’ଣ ?”

ଟିକି ଚଢ଼େଇ “ହଁ ସେ ବିଷୟ ବି ମୁଁ ଭାବିଛି ।

ଉଡିଲା ବେଳେ ମୁଁ ଦେଖିଛି ବହୁ ଜାହାଜ ଯିବା ଆସିବା
 କରୁଛନ୍ତି । ସେଇମିତିକା ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଜାହାଜରେ
 ଓହ୍ଲାଇବି । ଖାଇବା, ପିଇବା ସେଠୁଁ ମିଳିଯିବ । ତା'ପରେ
 କିଛି ବାଟ ଯିବି । ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଜାହାଜରେ ଓହ୍ଲାଇବି ।”
 ପାହାଡ - “ବାଃ ଧନମ ତମର ବୁଦ୍ଧି । ହଁ ତମକୁ ଆଉ ଗୋଟାଏ
 ଅସଲ କଥା କହିନାହିଁ । ହେଇ ଦେଖ, ଏଇ ଯେଉଁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ
 ତାରା ତାକୁ ସମସ୍ତେ କହନ୍ତି ଧ୍ରୁବତାରା । ସେ ଯେଉଁ ଦିଗରେ
 ଅଛି ତାହା ଉତ୍ତରଦିଗ । ସେଇଆକୁ ଦେଖି ତୁମକୁ ଦିଗ
 ବାରି ଉଡି ଉଡି ଯିବାକୁ ପଡିବ ।”

ରାତି ପାହି ନଥାଏ । ଯେତେବେଳେ କୁଆଁଡ଼ରା ଜେଉ
ମଥାନରୁ ଉଠିଲା ଟିକି ଚଢ଼େଇ ତା ଉଡ଼ା ଆରମ୍ଭ କଲା ।
ପାହାଡ଼ର ଗଛମାନେ ତାକୁ ବିଦାୟ ଦେବାପାଇଁ ସେତେବେଳକୁ
ଉଠି ସାରିଥିଲେ । ସେ ଯେତେବେଳେ ଉଡ଼ିବା ଆରମ୍ଭ କଲା
ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ପତର ପାପୁଲିରେ ତାଳି ଦେବାକୁ
ଲାଗିଲେ । ହଠାତ୍ ଖଣ୍ଡିଆଭୂତ ଭଳି ପବନ ଝଲକାଏ
ବହିଗଲା । ଅଳପ ଅଳପ ପାହାନ୍ତି ଆକୁଅରେ ଟିକି ଚଢ଼େଇ
ଠିକ୍ ଦେଖି ପାରୁଥାଏ ପଞ୍ଜାଏ ଶୁଖିଲା ପତର ତାକୁ ଉଠାହ
ଦେବା ପାଇଁ କିଛିବାଟ ତା' ସାଙ୍ଗରେ ଉଡ଼ି ଆସିଲେ ।

ନୀଳ ଆକାଶ ନୀଳ ସମୁଦ୍ର ଉପରେ । ଆକାଶରେ
ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ବଉଦ ତଳେ ଗୋଟେ ଗୋଟେ ଛୋଟବଡ଼
ଜାହାଜ । ମଝିରେ ଟିକି ଚଢ଼େଇ । ସାମାନ୍ୟ ବିନ୍ଦୁଟି ଭଳି ।

ସେ ଉଡ଼ି ଚାଲିଲା । ସେ ବୁଲି ଅନେଇଲା କୂଳ ତାଠୁଁ ବହୁ
ପଛରେ । ପାହାଡ଼ ବୁଲ କ୍ରମେ ଆଉ ଦିଶିଲା ନାହିଁ ।

ସେ ଉଡ଼ି ଚାଲିଲା । ଉଡ଼ି ଚାଲିଲା । କେତେ ଉଡ଼ିବ ?
ବେଳେବେଳେ ଓହ୍ଲେଇ କୋଉ ଜାହାଜ ଉପରେ ଟିକେ
ବିଶ୍ରାମ ନେଲା । ପୁଣି ଉଡ଼ି ଚାଲିଲା । ସେ ଏତେ ହାଲିଆ
ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଯେ ଆଉ ମୋଟେ ପାରିବନାହିଁ ବୋଲି
ଭାବିଲା ।

କୋଉ ଜାହାଜ ଉପରେ ବସି ସେ ସେଠିକି ଚାଲି
ଯାଇଥାନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ତା'ର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟକୁ କୌଣସି ଜାହାଜ ସେ
ଟାପୁ ଆଡ଼କୁ ଯାଉନଥିଲେ । ସେଆଡୁ ବରଂ ସବୁତକ
ଫେରୁଥିଲେ ।

ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଯେଉଁ ଭଳି ଭାବିଥିଲା ତାହା କଲା ।
ଜାହାଜରୁ ଜାହାଜକୁ ସେ ଗଲା । ତାକୁ ଆଦରରେ ନାବିକମାନେ
ଖାଇବାକୁ ପିଇବାକୁ ଦେଲେ ।

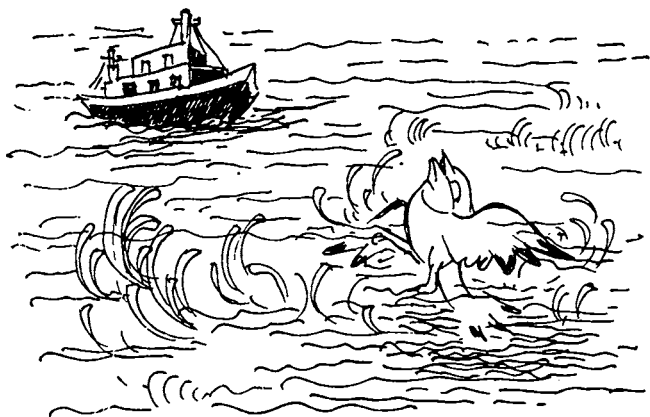
ଦିନେ ଗୋଟାଏ ଜାହାଜରେ ସେ ବସିଛି ତାକୁ ଭାରି
ଭୋକ ଶୋଷ ଲାଗୁଥାଏ । ଶୁଣିଲା - “ଏଇଟିକୁ ଧରିଲେ
ଭଲ ତରକାରୀଟିଏ ହୁଅନ୍ତା ।” ଜଣେ କିଏ କହୁଛି ।
“କେଡ଼ିକିଟିଏ ଜୀବ । କେତେବା ତରକାରୀ ହବ ।” ଆଉ
ଜଣେ ଉତ୍ତର ଦେଲା । “ଆରେ କେବଳ ମୋର ପଟେ

ରୁଟି ପାଇଁ କ'ଣ ହେବନି ?” ଆଗ ଜଣକ କହିଲା ।

ଶୁଣୁଶୁଣୁ ଟିକି କି ଆଉ ରହେ ? ଫୁର୍... । ପଛକୁ ଖାଲି ଫେ ଟିକିଏ ଅନେଇ ଦେଇ ପୋଷାକରୁ ଚିହ୍ନିଲା, ଆଗ ଜଣକ ଜାହାଜର କ୍ୟାପ୍ଟେନ୍ ଓ ଆରଜଣକ ସାଧାରଣ ନାବିକଟିଏ ।

ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଉଡ଼ିଲା । ଜାହାଜ ପ୍ରତି ତାହାର ଆଉ ଶ୍ରଦ୍ଧା ନଥାଏ ।

ଆଉ ଅଳ୍ପ ବାଟ ଅଛି । ହେଇ କୂଳ ଦିଶି ଦିଶି ଯାଉଛି । ଟିକି ପାରିଲା ନାହିଁ — ଖସି... ପ... ଡି... ଲା ।

ସମୁଦ୍ର ଦେଉ ସବୁବେଳେ ଗର୍ଜୁଥା'ନ୍ତି ସବୁ ଖାଇରୁ ।
 ଟିକି ଚଢ଼େଇକି କିନ୍ତୁ ଖାଇଲେନାହିଁ । ସମୁଦ୍ରର ମାଛମାନେ
 ପାଟି ମେଲେଇ ବୁଲୁଥା'ନ୍ତି ସବୁ ଖାଇବେ ଖାଇବେ ।
 ସେମାନେ ତାକୁ ଛୁଇଁଲେ ନାହିଁ । ବରଂ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ଦେଉଟିଏ
 ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚପେଇ ଗୁଲିଆସି ତାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କଲା । ତାକୁ
 ଉଠେଇ ଗେଲ କଲା । ଭସେଇ ଭସେଇ ନେଇ କୁଳରେ
 ଲଗେଇ ଦେଲା । ଆଉ ଖୁବ୍ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ପାଟିରେ
 ଶୁଣେଇ କହିଲା - “ମୁଁ ମୋ କାମ ସାରିଦେଲି, ନିଅ ବନ୍ଧାଅ ।”

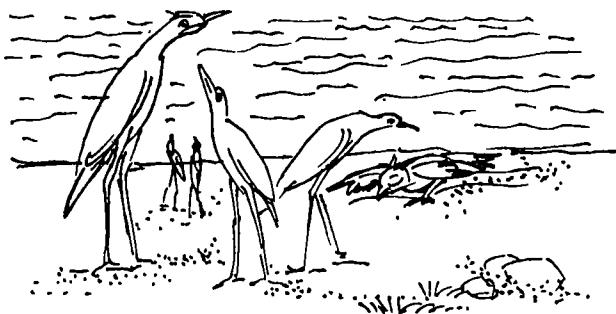
ଡେଙ୍ଗା ଡେଙ୍ଗା ଗୋଡ଼ । ଧଳା ଧଳା ପର । ସେମାନେ
 ସାରସ ପକ୍ଷୀ । ମାଆ ସାରସ ବାପ ସାରସ ତାଙ୍କ ପୁଅ କୁନି
 ସାରସକୁ ଧରି ସମୁଦ୍ର କୁଳରେ ବୁଲାଇଥା'ନ୍ତି । ଆହାର
 ଖୋଜିବା ଶିଖାଉଥା'ନ୍ତି । ସେତେବେଳକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ବୁଡ଼ିବା
 ଉପରେ । ସମୁଦ୍ର ଦେଉର ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଗର୍ଜନରେ ସେମାନେ
 ଚମକି ପଡ଼ିଲେ । ଆଗକୁ ଅନାଇଁ ଦେଲା ମାତ୍ରେ ବାଲି
 ଉପରକୁ ଗତି ଗତି ଆସି ବଡ଼ ଦେଉଟି ଛାଡ଼ି ଦେଇଗଲା
 ଟିକି ଚଢ଼େଇଟିଏ । କଅଣ ଭାବି ଟିକି ଟିକି କଙ୍କଡ଼ା ଗୁରୋଟି
 ତା' ଗୁରିକଡ଼େ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । କୁନି ସାରସ ପାଟିକରି
 ଉଠିଲେ ତା ଟିକ୍ ଟିକ୍ ସ୍ଵରରେ - “ବାପା, ବାପା, ବୋଉ,
 ବୋଉ ହେଇ ହେଇ ଦେଖତ ।”

ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଟିକି ଚଢ଼େଇଟି ପାଖକୁ ଗଲେ ।

ବାପା-ସାରସ ଦେଖି କହିଲା - “ଏଇଟି ବଞ୍ଚିଛି । ପାଣି ମାତ ଖାଇ ଚେତା ଚାଲିଯାଇଛି ।” ଏତକ କହିଲା ବେଳେ ତା’ ସ୍ଵର ବହୁତ ନରମ ଶୁଭୁଥିଲା ।

ମାଆ ସାରସ କହିଲା “ଇଏ ଆମ ରାଜଜ ଚଢ଼େଇ ନୁହେଁ । ଆମେ ଶାତରତ୍ନରେ ଯେଉଁ ଦେଶକୁ ଉଡ଼ିଯାଉଁ, ସେଠିକା ଚଢ଼େଇ । ମନେ ପଡ଼ୁଛି ତ ?” ସେ ବାପା ସାରସ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ପୁଣି କହିଲା- “ଯା’ରି ପରି ଚଢ଼େଇଟିଏ ଗଲାବେଳେ ଆମର କେତେ ଉପକାର କରିଥିଲା ?”

ବାପା-ସାରସ ଟିକିଏ ଭାବି ହେଲା । କୁନି ତା’ ଡେଣା ପିଟି କହିଲା “ହଁ ହଁ” । ମାଆ କହିଲା “ଆରେ ଚଗଲା, ତୁ ତ ସେତେବେଳକୁ ଜନ୍ମ ହୋଇ ନଥିଲୁ, ଏସବୁ କଥା

ଜାଣିଲୁ କିମିତି ?”

ବାପ-ସାରସ ଆଡେ ବୁଝି ସେ କଥାଟିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକଲ -
“ଆରେ କ’ଣ ଭାରୁଛ ? ତମେ ପୁରୁଷଗୁଡ଼ାକ ସବୁ ଶିୟ
ଭୁଲିଯାଅ । ମନେ ପଡୁନି ? ଆମେ ଯାଉଥିଲେ ଚିଲିକାକୁ ।
ବାଟରେ ଭୋକ ସମ୍ଭାଳି ନପାରି ଗୋଟାଏ ଧାନ ପାଟରେ
ଓହ୍ଲେଇଲେ । ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ପାଣି ସେଠି ଥିଲା । ଆମେ ମନ
ଇଚ୍ଛା ଆହାର ଖାଉଥିଲେ । ଶିକାରୀଟିଏ ବନ୍ଧୁକ ଧରି ଆମକୁ
ମାରିବାକୁ ଆସୁଥିଲା । ଆମେ ଜାଣି ନଥିଲେ । ହଠାତ୍ ବନ୍ଧୁକ
ଫୁଟିଲା । କିନ୍ତୁ ଆମଠି ବାଜିଲାନି । ଆମେ ଭୟରେ ପାଟିକରି
ଉପରକୁ ଉଠିଗଲେ । ଆମ ଦଳଟାଯାକ ବି । ଆମ ଦଳର
ମୁଖିଆ ଆମ ପାଖକୁ ଆସି କହିଲେ - “ଯା’ହଉ ତମେ ରକ୍ଷା
ପାଇଗଲା ।” ମୁଁ କହିଲି - “ହଁ ଭଗବାନ ରକ୍ଷା କରିଦେଲେ” ।
ସେ କହିଲେ - “ହଁ, ନିଶ୍ଚୟ, କିନ୍ତୁ ତମ ଜୀବନ ଟିକି
ଚଢ଼େଇଟିଏ ରଖିଲା । ଭଗବାନ ତାହାରି ଦ୍ଵାରା ତମକୁ ସାହାଯ୍ୟ
କଲେ । ମୁଁ ସବୁ ଦେଖିଛି ।”

ଆମେ ଦିହେଁ ପଚାରିଲେ “କିପରି ?” ସେ କହି
ଗଲିଲେ, “ଶିକାରୀଟି ଧାନକ୍ଷେତ ହିତରୁ ଲୁଚି ଲୁଚି ଆସି
ବନ୍ଧୁକ ଟିପିଲା ବେଳକୁ ଟିକି ଚଢ଼େଇଟି ତା ଗୋଡ଼ ପାଖରେ
ଘାସ ଭିତରେ ବସିଥିଲା । ଫଡ଼କିନା ଉଡ଼ିଗଲା । ତମକି
ପଡ଼ିଲା ଶିକାରୀ । ତା’ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଠିକ୍ ରହିଲାନାହିଁ । ତମେ

ବଞ୍ଚିଗଲା ।” ତମେ କହିଲ - “ଏ ଏମିତି କଥା ? ଆଜ୍ଞା ଆମେ ତ ସେ ଉପକାରୀ ଚଢ଼େଇଟିକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇ ପାରିଲେନି ।”

ସେ କହିଲେ - “ଏବେ ତ ଆଉ ହବନି । ଏ ଦଳକୁ ସେ ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ଜାଗାକୁ ଆଉ ଫେରେଇ ହବନି । ଆମେ ଫେରିଲା ବେଳକୁ ମୁଁ ସେଇ ଉପକାରୀ ଚଢ଼େଇକୁ ତମକୁ ବିହେଇ ଦେବି । ଯଦି ସେ ଏଠି ଥାଏ ।” ତା’ପରେ ଆମେ ଫେରିଲା ବେଳକୁ ସେ ଆମକୁ ଏଇ ରଙ୍ଗର ଏଇମିତି ଚଢ଼େଇଟିଏ ଦେଖେଇ ଦେଇଥିଲେ ।

ମା-ସାରସ ତୁଛା କଥା ଗପିଲାବାଲା ନୁହଁନ୍ତି । ଚିକି ଚଢ଼େଇଟିର ଜୀବନ ଯିବା ଉପରେ । ଏ କଥା ସେ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣନ୍ତି । ତାଙ୍କ ତୁଣ୍ଡ ସିନା ଗପୁଥାଏ । ମୁଣ୍ଡ ଖେଳୁଥାଏ କିମିତି ସେ ବଞ୍ଚିବ । ହାତ କାମ କରିଯାଉଥାଏ । ସେମାନେ ତାକୁ ନେଇ କୂଳର ଶୁଖିଲା ବାଲି ଉପରେ ଶୁଆଇ ଦେଲେ । ଆଉଁସି ଦେଲେ, ତା କାନ ଫୁଙ୍କି ଦେଲେ । ତାଙ୍କ ପୁଅ କୁନି-ସାରସଟି ସେ ଚଢ଼େଇର ମୁହଁକୁ ତା ଚିକି ଡେଶାରେ ଖାଲି ବିଞ୍ଚି ପକାଉଥାଏ ।

ଘଡ଼ିଏ ହେପାଜତ ପରେ ଚିକି ଚଢ଼େଇର ଚେତା ଆସିଲା । ସେମାନେ ତାକୁ ଟେକି ଟେକି ତାଙ୍କ ଘରକୁ

ନେଇଗଲେ । କୁନି ସାରସଟି ତାର ସବୁଠୁଁ ନରମ ବିଛଣାଟି
ଟିକି ଚଢ଼େଇକି ଶୋଇବାକୁ ଦେଇ ଦେଲା ।

ସେଦିନ ରାତିରେ ସେ ଅଞ୍ଚଳର ପୋତ ଚଢ଼େଇ
ଶୁଣିଲେ ତାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଆସିଲେ । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ
ତାକୁ ପଚାରୁଥାନ୍ତି “ଭାଇ, ତମେ ତ ଆମ ପରି ଦେଶାନ୍ତରୀ
ପକ୍ଷୀ ନୁହଁ । ଏମିତି ଦୁଃସାହସ କଲ କାହିଁକି ?”

ଟିକି ଚଢ଼େଇ ସବୁକଥା କହିଗଲା । ଆଉ ପଚାରିଲା,
“ଜହ୍ନ କୋଉଠି ଥାଏ ? କିଏ ଦେଖିଛ ?” ସେମାନେ ସମସ୍ତେ
ଇଏ ତାକୁ ସିଏ ତାକୁ ପଚରା ପଚରି ହେଲେ । ସମସ୍ତେ
ଜହ୍ନ ଉଇଁବା ଦେଖୁଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଏ କଥା ତ କାହା ମୁଣ୍ଡକୁ

ଭୁକ୍ତି ନଥିଲା । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ମିଶି ତାଙ୍କର ବୁଢ଼ା ରାଜା
ପାଖକୁ ଗଲେ ।

ସେ ରାଜାଙ୍କର ବିରାଟ ରାଜ ଉଆସ ନଥିଲା ।
ଟାପୁର ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ସବୁଠୁଁ ପୁରୁଣା ଓକ୍ ଗଛଟିଏ ।
ତା'ର ସବୁଠୁଁ ବଡ଼ ଆଉ ପୁରୁଣା କୋରଡ଼ରେ ସେ ରହୁଥା'ନ୍ତି ।
ସେ ବହୁବାର ଦଳପତି ହୋଇ ଟାପୁର ଚଢ଼େଇ ଦଳକୁ
ନେଇ ଦେଶାନ୍ତର ଗମନ କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ବହୁତ ସାହସ
ଓ ବହୁ ବୁଦ୍ଧି ଥିଲା । ତାଙ୍କୁ ବି ବହୁକଥା ଜଣା । ବୁଢ଼ା
ହେଲା ପରେ ସେ ସେଇଠାରେ ରହନ୍ତି । ଚଢ଼େଇମାନେ
ତାଙ୍କୁ ରାଜା ବୋଲି ମାନନ୍ତି ଓ ଦରକାର ବେଳେ ତାଙ୍କର
ପରାମର୍ଶ ନିଅନ୍ତି ।

ଚଢ଼େଇ ଦଳ ରାଜାଙ୍କୁ ଭେଟି ସବୁ କଥା କହିଲେ ।
ରାଜା ହଠାତ୍ କହି ଉଠିଲେ “ବାଃ, ବଡ଼ ମଜା କଥା
ତ !” ଆମେ ସବୁ ଜନ୍ମ ଉଦୟ ଦେଖୁଛେ । ଏଭଳି କଥାଟିଏ
ଆମ ମୁଣ୍ଡକୁ ଢୁକି ନଥିଲା । ମୋର ପ୍ରିୟ ଚଢ଼େଇମାନେ,
ତୁମେମାନେ ଯାଇଁ ଦେଖ ଜନ୍ମ କେଉଁଠି ରହେ । ଯିଏ ଠିକ୍
କଥା କହିପାରିବ ତାକୁ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯିବ ।”

ହଠାତ୍ ସେ ଗଛ ଡାଳରୁ ଏକ ଅଭୂତ ସ୍ଵରରେ
କିଏ ଜଣେ ହସିଲା । ରାଜା ପଚାରିଲେ, “କିଏ, କିଏ ତମେ ?
ସେଠି ବସି ହସୁଛ କାହିଁକି ? ଏଠିକି ଆସ ?” ବିଚିତ୍ର
ଚଢ଼େଇଟିଏ ଉଡ଼ି ଆସି ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ବସିଲା । ସେ
ହଂସ ପରି ନଥିଲା କି ସାରସ ପରି ନଥିଲା । କୁଆ ପରି
ନଥିଲା କି ଶୁଆ ପରି ନଥିଲା । ଯେତେ ସବୁ ସୁନ୍ଦର
ଚଢ଼େଇ ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କ ମିଶା ମିଶି ରଙ୍ଗ ଢଙ୍ଗର ଚଢ଼େଇ
ସେ ଥିଲା । ସେ କହିଲା । ତା ଅଭୂତ ସ୍ଵରରେ କହିଲା । ତା
ସ୍ଵର କୋଇଲି ପରି ନଥିଲା କି କାକତୁଆ ପରି ନଥିଲା,
କି ହଳଦି ବସନ୍ତ ପରି ନଥିଲା । ଯେତେଯେତେ ଭଲ ଗୀତ
ବୋଲିଲାବାଲା, ମଣିଷ ପରି କଥାକୁହା ଚଢ଼େଇ ଅଛନ୍ତି
ସେମାନଙ୍କର ସ୍ଵର ଓ କଥା ମିଶିଗଲେ ଯେମିତି ହବ ସେମିତି
ସେ କହିଲା ।

“ଭାଇମାନେ, ଏଠାରୁ ବହୁ ଦୂରରେ ଏକ ଜାଗା

ଅଛି । ମୁଁ ସେଠାକାର ଚଢ଼େଇ । ସେ ଦେଶରେ ଏକ ବିରାଟ
 ‘ତାରାଘର’ ଅଛି ।’ ତାରା ଘର ଶବ୍ଦଟି ଶୁଣି ଚଢ଼େଇମାନେ
 ମୁହଁ ଗୁହଁ ଗୁହଁ ହେବାରୁ ସେ କହିଲା, “ସେ ଘର କ’ଣ
 ଆପଣମାନେ ଜାଣି ନାହାନ୍ତି ? ମଣିଷ ତା ବୁଦ୍ଧି ଖଟେଇ
 ନାନା କଥା ଜାଣିବା ପାଇଁ ସବୁବେଳେ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି ।
 ଆକାଶ ବିଷୟରେ ବିଶେଷ ଜ୍ଞାନ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ
 ସେହି ଘର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ନାନା ଯନ୍ତ୍ରପାତି ମାନ ନେଇ
 ଗବେଷଣା କରୁଛି । ତେବେ ମଣିଷ ଏପରି କାହିଁ କରୁଛି ?
 ଜହ୍ନ ଉଠିବା ଆମେ ସବୁଥର ଦେଖୁଛେ କିନ୍ତୁ ସେ କୋଉଠି
 ଥାଏ କିମିତି ଉଏଁ ଏ ବିଷୟରେ ଆମେ ମୁଣ୍ଡ ଖୋଲାଉନା ।
 ଆମର ଟିକି ଚଢ଼େଇଟି ମନରେ ଏ ପ୍ରଶ୍ନଟି ଉଠିଲା । ସେ

ତାକୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ କଲା । ମଣିଷ ମନରେ ଏହିଭଳି ଯେଉଁ କୌତୁହଳ ସବୁ ଉଠୁଛି ତାକୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ ସେ ଅହରହ ଉଦ୍ୟମ କରୁଛି । ସେହି ଉଦ୍ୟମ ହିଁ ତାକୁ ଏତେ ବଡ଼ କରି ପାରିଛି । ସେ ଆଜି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଶାସନ କରୁଛି ।”

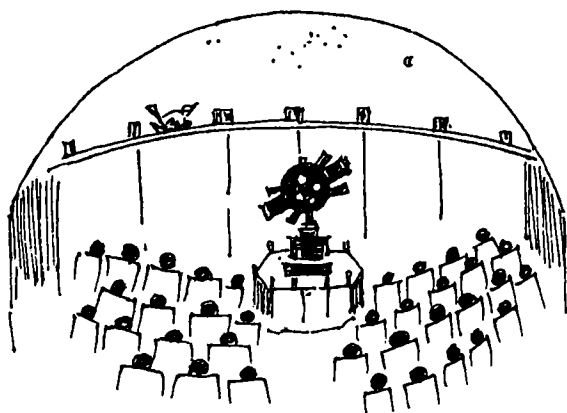
“ହଁ, ମୂଳ କଥାକୁ ମୁଁ ଆସୁଛି ମୁଁ ସେଇ ଡରାଘର ଠାଣରେ ଥାଏ । ସେଠି ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କ ଗବେଷଣା ବେଳର କଥାବାର୍ତ୍ତାକୁ ମନ ଦେଇ ଶୁଣେ, ତାଙ୍କ କାମକୁ ଦେଖେ । ସେଠି ଗୋଟାଏ ଯନ୍ତ୍ର ଅଛି । ସେ ଯନ୍ତ୍ରରେ ପୃଥିବୀ ଜହ୍ନ ଇତ୍ୟାଦି ଅଛନ୍ତି । ଜହ୍ନ କିମିତି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଯନ୍ତ୍ର ଘୂରାଇ ଦେଖାଇ ଦିଆଯାଏ । ଛୋଟ ଛୋଟ ପିଲାମାନେ ତାକୁ ଦେଖି ଭାରି ଖୁସି ହୁଅନ୍ତି । ମୋ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବି ଭାରି ମଜା ଲାଗେ । ମୋର ଛୋଟ ପିଲାମାନେ ଥରେ ମତେ ସେ ଯନ୍ତ୍ର ବିଷୟରେ କହିଲେ । ମୁଁ ଦେଖି ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି । ସେଥିରେ ଅଛି ପୃଥିବୀ ଗୋଲ ହୋଇ ପେଣ୍ଡୁଭଳି ଚିକଟିଏ । ଜହ୍ନ ଠୁଁ ଅଲଗା । ଏଣୁ ଜହ୍ନ ପୃଥିବୀରେ ରୁହେନାହିଁ.... ।”

ରାଜା ସହିତ ଅନ୍ୟ ଚଢ଼େଇମାନେ ଏକ ସ୍ୱରରେ କହି ଉଠିଲେ “ସତେ !”, ରାଜା ସେ ଚଢ଼େଇକୁ ନାନା ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଲେ । ସେ ଆଉ ଅଧିକ କିଛି କହିପାରିଲା ନାହିଁ । ଏତିକି କହିଲା, “ଆପଣଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ସବୁଠୁଁ ବୁଦ୍ଧିଆ

ଚଢ଼େଇକି ସେଠିକି ପଠାନ୍ତୁ। ସେ ସେଠି ରହି ସବୁ ଶୁଣି ଆପଣମାନଙ୍କୁ କହିବ ।”

ରାଜା କହିଲେ, “ଆସନ୍ତା କାଲି ବସି ଆମେ ଆମ ଭିତରେ ସବୁଠୁଁ କିଏ ବୁଦ୍ଧିଆ ସେଠୁଁ ଯାଇ ସବୁ ଜାଣି ପାରିବ, ଆମକୁ ଆସି କହି ପାରିବ, ଠିକ୍ କରିବା ?

ସେଠି ବସିଥିବା ଏକା, ହଂସରାଜି ଯେଉଁମାନେ କି ଭାରି ବୁଦ୍ଧିଆ ବୋଲି ନିଜକୁ ଭାବନ୍ତି, ଖୁସି ହୋଇ ଉଠୁଥିଲେ । କାରଣ ସେମାନଙ୍କ ନାଁ ବୋଧେ ସମସ୍ତେ ଉଠେଇବେ । ରାଜା ହଠାତ ପୁଣି ସେ ବିଚିତ୍ର ଚଢ଼େଇକି ଗୁହଁ କହିଲେ, “ଭାଇ, ତମେ ଏଠିକି କିମିତି ଆସିଲ, ମୂଳ କଥାଟି, କହିଲ ନାହିଁ ।” ସେ କହିଲା “ଦୁଃଖ କଥା ସବୁ ଠିକେ ଠିକେ ମୁଁ କହୁଛି ।

ଗୋଟାଏ ଜାହାଜରେ ମତେ ଅନ୍ୟ ଦେଶର ଚିଡ଼ିଆଖାନାକୁ
ନିଆଯାଉଥିଲା । ଜାହାଜଟି ଦୁଃର୍ଦ୍ଦଶାରେ ପଡ଼ି ବୁଡ଼ିଗଲା ।
ମୁଁ ବୈବାହ ବଞ୍ଚି ଯାଇ ଏଠି ଆଶ୍ରୟ ନେଇଛି ! ଯଦି ତମ
ଢିତରୁ କିଏ ବାହାରେ ମୁଁ ତାକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ସେ
ଦେଶକୁ ଫେରିଯିବି ।”

ସେଠୁଁ ଚଢ଼େଇମାନେ ଯେଝା ଘରକୁ ଫେରିଲେ ।
ସାରସ ପୋଡ଼ି ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଆଗରେ ସବୁକଥା କହିଲେ ।

ସେ ରାତି ପାହିଲା । ସକାଳ ସୂର୍ଯ୍ୟ ହସିହସି ଉଠିଲେ
ଟିକି ଚଢ଼େଇର କିନ୍ତୁ ଆଖି ବୁଜି ବୁଜି ଆସୁଥାଏ । ତାକୁ
ବଡ଼ କଷ୍ଟ ଲାଗୁଥାଏ । ସେ ସାରସ ପୋଡ଼ିକି ଦେଖି କହିଲା,
“ମୁଁ ଆଉ କଥା କହି ପାରୁନାହିଁ । ମୋ ମୁଣ୍ଡ ବୁଲେଇ
ଦଉଛି ।”

ସାରସ ପୋଡ଼ି ଭାରି ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ କୁହାକୁହି
ହେଲେ, “ଏ ଜଳବାୟୁ ତା’ ଦେହରେ ଯାଉନାହିଁ ।” କେତେକ
ଚଢ଼େଇ ଖବର ପାଇ ସେଠି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ତା’ ଢିତରୁ
କେତେ ଜଣ ତା’ର ସେବା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଆଉ
କେତେଜଣ ଔଷଧ ପାଇଁ ଧାଇଁଲେ । ଆହା ! ସେବା କି
ଔଷଧ କିଛି କାମ ଦେଲା ନାହିଁ । ଟିକି ଚଢ଼େଇ ପାଟି ଖନି
ବାଜି ଆସିଲା । କହିଲା, “ଭାଇମାନେ ମୁଁ ଆପଣମାନଙ୍କର

ରଣ ଶୁଣି ପାରିବିନାହିଁ । ମୋର ଶେଷ ବେଳ ଆସିଲା । ମୁଁ
 ମରିଯିବି । ମଲା ବେଳେ ଏତିକି ଶାନ୍ତି ଯେ, ମୁଁ ଗୋଟାଏ
 କଥା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରି ମରୁଛି ।” ତା’ପରେ
 ତା ପାଟି ଥାଁ ହୋଇ ଗଲା । ସବୁ ଶେଷ । ଚଢ଼େଇମାନେ
 କନ୍ଦି ଉଠିଲେ । ଟିକି ଚଢ଼େଇ ମଲା ଖବର ସବୁଆଡ଼େ
 ପ୍ରସୂର ହୋଇଗଲା । ଚଢ଼େଇ-ରାଜା ବି ଏ ଖବର ସଙ୍ଗେ
 ସଙ୍ଗେ ପାଇଗଲେ । “ମୁଁ ତାଙ୍କ ମରଣରୀରକୁ ଦେଖିବାକୁ
 ଯିବି” ସେ କହିଲେ । ସେ ଏତେ ବୁଢ଼ା ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ
 ଯେ, ମୋଟେ ଉଡ଼ି ପାରୁ ନଥିଲେ । ତଥାପି ଆସିଲେ ।
 ଟାପୁର ସବୁ ଚଢ଼େଇ ଆଗରୁ ସେଠି ଏକାଠି ହୋଇ
 ଯାଇଥିଲେ । ରାଜା ମଲା-ଟିକି ଚଢ଼େଇ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ
 ତାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇ ଦେଲେ ଏବଂ କହିଲେ, “ମୋର
 ପ୍ରିୟ ଚଢ଼େଇମାନେ ! ତମେମାନେ ତ ଜାଣ ଚଢ଼େଇ ରାଜା
 କାହା ଆଗରେ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁନ୍ତି ନାହିଁ । ଆଜି ମୁଁ ଏପରି କଲି
 କାହିଁକି ? ମୁଁ ଏ ଟିକି-ଚଢ଼େଇକି ସମ୍ମାନ ଜଣାଇଲି । ସମ୍ମାନ
 ଜଣାଇବା ମୂଳରେ ଏହି କଥା ରହିଛି । ମୁଁ ତ ବୁଢ଼ା ଲୋକ ।
 କୁଆଡ଼କୁ ଯାଇପାରେ ନାହିଁ । କୋରଡ଼ରେ ରହି ବହୁତ ଚିନ୍ତା
 କରିଛି । ମଣିଷ ଏତେ ଆଗେଇ ପାରୁଛି, ଆମେମାନେ କାହିଁକି
 ପଛୁଆ । ଯେଉଁ ଗୁଣ ମଣିଷକୁ ବଡ଼ କରିଛି ସେ ଗୁଣର
 ଅଧିକାରୀ ଏ । ସେ ଗୁଣଟି ହେଲା ଆମ ଗୁରୁପାଖରେ

ଯେଉଁ ସବୁ ଘଟଣା ଘଟୁଛି ସେଗୁଡ଼ିକ ପଛରେ ଛୁଟି ରହିଥିବା କାରଣ ଗୁଡ଼ିକୁ ଖୋଜିବା ଓ ବୁଝିବା ।

ଯେଉଁ ଘଟଣା ଆମ ମନରେ କୌତୁହଳ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି, ସେ ଆମକୁ ସତେ ଯେପରି କହୁଛି “ଖୋଜ, ଏହା ପଛରେ କ’ଣ ସବୁ ଅଛି ଖୋଜ । ଯିଏ ତା’ କଥା ବୁଝୁଛି ସିଏ କେବଳ ଆଗଭ ନାହିଁ, ସେ ବିଷୟ ଜଣାଇ ସମସ୍ତଙ୍କର ବହୁ ଉପକାର କରୁଛି । ଜାଣିବା ପାଇଁ ଯା ମନରେ ଜିଦି ଅଛି ସେ ସବୁବେଳେ ବଡ଼ ହୋଇପାରିଛି । ମନରୁ ଉଠୁଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ତାକୁ ସମାଧାନ କରିବାର ବିପଦକୁ ଖାତିର ନକରି ଆଗେଇବା ଉଚିତ । ଏହିପରି ସେ ଏକ ଦୀର୍ଘ ଭାଷଣ

ଦେଲେ ଓ ଶେଷକୁ ସେ କହିଲେ, “ଆମେ ଏହାଙ୍କର
ଆତ୍ମାର ସଦଗତି ପାଇଁ ୨ ମିନିଟ୍ ନିରବ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ।
ତାହାପରେ ଏହାଙ୍କର ଶବକୁ ଏକ ଶୋଭା ଯାତ୍ରାରେ ନେଇ
ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ସମାପି ଦେବା ।”

ରାଜା ଯାହା କହିଲେ, ତାହା ହିଁ ହେଲା ।

ସମୁଦ୍ର ତଟରେ କବରଟିଏ ତୋଳା ହେଲା । ସେଇ
କବର ଉପରେ ଜଣେ ଚଢ଼େଇ-କବିଙ୍କର ଗୀତରୁ ପଦେ
ଲେଖା ହେଲା ।

“ଜାଣିବା ପାଇଁ କି ଇଚ୍ଛା କରି ଯିଏ

ବୀର ପରି କାମ କରେ

ମରି, ଚିରକାଳ ଅମର ହୋଇ ସେ

ରହିଯାଏ ଧରା ପରେ ।”

ଏ ଗୀତ ପଦଟିକୁ ସବୁ ଚଢ଼େଇ ଗାଇ ଗାଇ ଘରକୁ
ଫେରିଲେ । ସେଠି କିନ୍ତୁ ରହିଗଲା ସମାପି ଓ ସମୁଦ୍ର
ତ୍ରେତମାନେ ଧରାପରା ହୋଇ ଖାଲି ଏଇ କଥା ପଢ଼ି
ଗାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ତା’ ପରଦିନ ଚଢ଼େଇ ସଭା ବସିଲା । ଏରା ଓ
ହଂସରାଜୀ ସତକୁ ସତ ବଛାହେଲେ ସେ ବିଚିତ୍ର ଚଢ଼େଇ
ସାଥିରେ ଯିବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ବିଚିତ୍ର ଚଢ଼େଇ ଟିକିଏ ଭାବି

ଜହ୍ନଧରା ବାଇଆ ୩୭

କହିଲା, “ଯିବା ପେ, ଶୀତଋତୁ ତ ଆସିବାକୁ ସଜ ହେଲାଣି ।
ଆଉ କେଇଦିନ ବାଦେ ସେ ଦେଶରେ ବରଫ ପଡ଼ିବ ।
ସେଠି ଚଳିବା ବଡ଼ କଷ୍ଟ ହେବ । ଆଉ ଦି ମାସ ପରେ
ବସନ୍ତ ଋତୁ ଆସିବା ମାତ୍ରେ ଆମେ ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କରିବୁ ।”

ରଜା କହିଲେ, “ଠିକ୍ ଠିକ୍ । ତାହେଲେ ଆମ
ଏଠିକା ଚଢ଼େଇଘଳ ଆଉ କେତେଦିନ ପରେ ଭାରତର
ଚିଲିକା ହ୍ରଦକୁ ଯିବେ । ତମେ ତାଙ୍କ ସାଥରେ ଯାଇପାର ।
ନୂଆ ଜାଗାଟିଏ ଦେଖିଆସିବ । ଫେରିଲେ ସେଠିକୁ ଯାତ୍ରା
ଆରମ୍ଭ କରିବ ।

ବିଚିତ୍ର ଚଢ଼େଇଟି ଭାରି ଖୁସୀ ହୋଇଗଲା । ନୂଆ
ସାଙ୍ଗ, ନୂଆ ଜାଗା । କେତେ ଖୁସୀ, କେତେ ମଜା ।

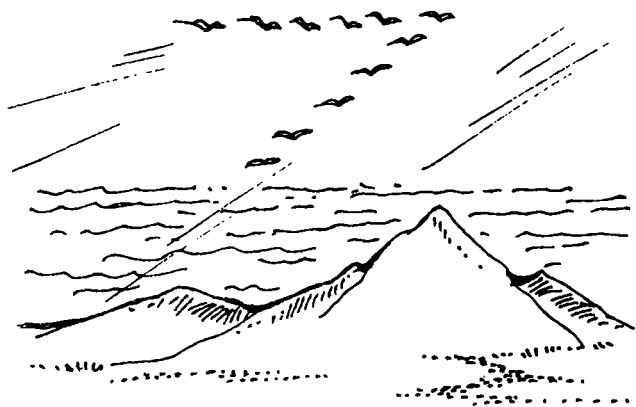
ସିଏ ଖାଲି ତା’ ଥଣ୍ଡରେ ଥଣ୍ଡ ବଜାଇ ନାଟି ନାଟି
ବାଜା ବଜାଇବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଯେଉଁ ଦେଶାନ୍ତରୀ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ କଥା କୁହାଗଲା
ସେମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଆଉ ଟିକିଏ ସୂଚନା ଦେବା ଉଚିତ ।

ଉପରେ ଆକାଶ ତଳେ ମାଟି । ମଝିରେ ପବନ ।
ସେଇ ପବନରେ ମାଟିର ଗୋଡ଼ ଦେଇ ଆକାଶକୁ ମଥା
ଟେକିଥିବା ଗଛମାନେ ଝୁଲୁଥାନ୍ତି ଆନନ୍ଦରେ । ପବନ ଭିତରର

ସେଇ ଗଛଟିମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଚଢ଼େଇଙ୍କ ରାଜକ। ଚଢ଼େଇମାନେ
କି ହସ ଖୁସାର ଜୀବ। ମାଟିରେ ଚରନ୍ତି, ଆକାଶରେ ବୁଲନ୍ତି।
ପବନକୁ ଗାତରେ ଭରନ୍ତି।

ମଣିଷମାନଙ୍କ ଭିତରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ମଣିଷ ଥିଲା
ଭଳି ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ନାନା ପ୍ରକାରର ଅଛନ୍ତି। କେତେକ
ଗୋଟାଏ ଜାଗାରେ ବସା କରି ରହନ୍ତି। ଆଉ କେତେକ
ଦେଶ ଭିତରେ ବୁଲନ୍ତି। ଆଉ କେତେକ ସାତ ଦରିଆ
ତେରନଈ ପାର ହୋଇ ବିଦେଶରୁ ଆସନ୍ତି ପୁଣି ଫେରି
ଯାଆନ୍ତି। ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଶାନ୍ତରୀ ପକ୍ଷୀ କୁହାଯାଏ। ଶୀତଋତୁ
ଆରମ୍ଭ ହେବା ମାତ୍ରେ ସେମାନେ ପଳେଇ ଆସନ୍ତି ଆମର
ଚିଲିକା ହ୍ରଦକୁ। ସେମାନେ ଏକୁଟିଆ ଆସନ୍ତିନି। ଆସନ୍ତି

ଦଳ ଦଳ ହୋଇ । ସେମାନଙ୍କର ଦଳପତି ଥାଆନ୍ତି । ଦଳପତି
ମାନେ ଦଳଟିକୁ ଠିକ୍ ବାଟରେ ଆଣନ୍ତି । ଆସିଲା ବେଳେ
ଆକାଶରେ ସେମାନେ ଦିଶନ୍ତି ଇଂରାଜୀ ଅକ୍ଷର ‘ଭି’ ଭଳି ।

ଦିନ ଦିନ ଧରି ସେମାନେ ସମୁଦ୍ର ଉପର ଦେଇ
ଉଡ଼ି ଆସନ୍ତି । ନଖାଇ ନପିଇ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର କିଛି
ଅସୁବିଧା ନାହିଁ । କାରଣ ପ୍ରକୃତି ତାଙ୍କୁ ସେଇପରି ଗଢ଼ିଛନ୍ତି ।
ଆକାଶରେ ଦିନରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ, ରାତିରେ ତାରାମାନଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ
କରି ଦିଗନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ସେମାନେ ଉଡ଼ି ଆସନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର
ଗତିପଥ କେବେ ଭୁଲ୍ ହୁଏନାହିଁ ।

ସେମାନେ ଆସନ୍ତି ଶୀତଋତୁ ଆରମ୍ଭରେ ପୁଣି ଫେରି
ଯାଆନ୍ତି ଶେଷରେ । ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ଶତ୍ରୁ ଶିକାରୀ ।
ଶିକାରୀମାନେ କି ନିଷ୍ଠୁର ସତେ । ପକ୍ଷୀମାନେ ତ ବଡ଼
ସୁନ୍ଦର । ସେମାନଙ୍କର ଗତି ବିଧି ଗୁଲି ଚଳଣ ମଧ୍ୟ ଭାରି
ସୁନ୍ଦର । ତାଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ଭାରି ମଜା ଲାଗେ ।

ଶରତ ଋତୁ ଶେଷ ହେଲା । କେତେକ ଗଛର ପତ୍ର
ସବୁ ହଳଦିଆ ଦେଖା ଦେଲେଣି । ବୁଢ଼ା ହୋଇ ଆସୁଥିବା
ମଣିଷର କଳା ମୁଣ୍ଡର କେତୋଟି ପାତଳ ବାଳ ଭଳି ।
ଶୀତଋତୁ ଆଉ ବା କେତେ ଦିନ । ଟାପୁ ଚଢ଼େଇମାନଙ୍କ

ଭିତରେ ଗୁଲିଲା ଯୋଗାଡ଼ମନ୍ତ୍ର । ଛୁଆ ଛୁଆ ଚଢ଼େଇମାନେ
ଭାରି ହକ ହକ ହେଲେଣି । ବୟସ୍କା ଚଢ଼େଇ ମାନଙ୍କର
ନାନା ଚିତ୍ର । ସେମାନେ ଏଠୁଁ ଚିଲିକା ଉଡ଼ିଯିବେ ଦି' ମାସ
ପାଇଁ । ବାଟରେ କେତେ ଦୁର୍ଘଟଣା । ଶିକାରୀଙ୍କ କଥା ଭାବିଲେ
ସେମାନଙ୍କର ଆଖିରେ ଲୁହ ଭରି ଯାଉଥାଏ । କେତେ ଆନନ୍ଦ
ଉତ୍ସବରେ ସେମାନେ ଦୁଃଖ ଆଣି ଭରି ଦିଅନ୍ତି । ପୁଣି
ସେମାନେ ଭାରୁଥା'ନ୍ତି ଚିଲିକାର ନଳବଣ କେବଳ ଗୋଟିଏ
ମାତ୍ର ନିରାପଦ ଜାଗା । ଶିଘ୍ର ନଗଲେ ସେଠି ଯଦି ଆଗରୁ
ଅନ୍ୟ ଦେଶର ଚଢ଼େଇମାନେ ଜାଗା ଦଖଲ କରି ଯାଇଥିବେ ।

ଟାପୁର ଚଢ଼େଇ ଦଳ ଦିନେ ପାହାନ୍ତିଆ ବାହାରିଲେ ।
ସେମାନଙ୍କର ପହିଲି କାମ ଥାଏ ସମୁଦ୍ର ସେ ପାଖରେ
ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ କାହିଁକି ଗଛଟିକୁ ଖୋଜି ତାକୁ ଟିକି ଚଢ଼େଇ
କଥା କହିବା ।

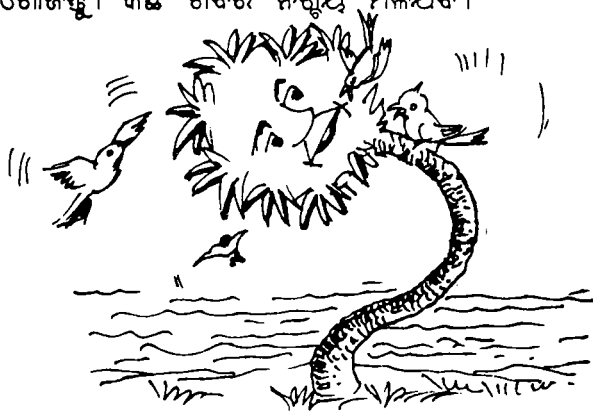
ତେଣେ କାହିଁକି ଗଛଟି ଟିକି ଚଢ଼େଇକି ଗୁହଁ
ରହିଥାଏ । ତା' ମନରେ ଭୁଜିଥାଏ ଆଉ ଗୋଟାଏ ପ୍ରଶ୍ନ ।
ଜଣେ ଜଣେ ଏମିତି ଠକନ୍ତି କାହିଁକି ? ଟିକି ଚଢ଼େଇଟା ତ
ମତେ ମନା କରି ପାରି ଥା'ନ୍ତା । ବୁଝି କହିବ ବୋଲି କହି
ଖସି ପଳାଇଲା କାହିଁକି ?”

ଦିନେ ଗୋଟିଏ ନୁହେଁ ଦଳେ ଟିକି ଟିକି ଚଢ଼େଇ

ସେ କାହିଁକି ଗଛ ପାଖରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ, ପଚାରିଲେ,
 “ଆମ ବାପାକୁ ଦେଖିଛ ?” ସେମାନେ ପୁଣି କହିଲେ
 “ଆମକୁ ଦେଖୁଛ ତ ? ଆମ ବାପା ଠିକ୍ ଆମରି ପରି
 ଥିଲେ। ସେ ଭାରି ଭଲ। ଦୀର୍ଘ ୨ ମାସ ହେଲା ଆମକୁ
 ଛାଡି କୁଆଡେ ଚାଲି ଯାଇଛନ୍ତି। ଆମେ ତାଙ୍କୁ ଖୋଜୁଛୁ ତାଙ୍କୁ
 ନପାଇ ଆମେମାନେ ବଡ଼ ଦୁଃଖରେ ଅଛୁ।”

ଗଛଟି ସବୁ ବୁଝିଗଲା। ସେମାନଙ୍କର ମନର ଦୁଃଖକୁ
 କଲି ନେଲା। ସେମାନଙ୍କୁ ଡାକି ଅତି କଅଁଳ ସ୍ଵରରେ ସବୁ
 କଥା କହିଲା “ତମ ବାପା ଯାଇଛି ତ ଯାଇଛି...”

ସେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କଲା ଏଇଠି କିଛିଦିନ
 ରହି ତାଙ୍କ ବାପାଙ୍କୁ ସେ ଯାଇଥିବା ଦିଗରେ ଯାଇଁ ସେମାନେ
 ଖୋଜନ୍ତୁ। କିଛି ଖବର ନିଶ୍ଚୟ ମିଳିଯିବ।

ଦିନେ ବଡ଼ି ଭୋ'ରୁ କାହିଁକି ଗଛ ଦେଖିଲା ତା ପାଖରେ କେତୋଟି ଚଢ଼େଇ ପର ପଡ଼ିଛି । ସେ ନିରେଖି ଚିହ୍ନିଲା ଇଏତ ଏଠିକା ଚଢ଼େଇଙ୍କର ଘୁହେଁ । ମନକୁ ମନ କହିଲା “ଓଃ, ତେବେ ଋତୁ କୁଣିଆ ଆସିଗଲେ ପରା !” ସେ ଦେଶାନ୍ତରୀ ଚଢ଼େଇମାନଙ୍କୁ ଋତୁ କୁଣିଆ ବୋଲି ଡାକିଥାଏ । ସେ ପୁଣି ଭାବିଲା ଏଇ କେତେଦିନ ତଳେ ଆକାଶର ଶେଷ ବାଦଲ ଖଣ୍ଡ ଭାସି ଗୁଲିଗଲା । ମୌସୁମୀ ବିଦାୟ ନେଲା । ଏଇ ଚଢ଼େଇମାନେ ବାଟରେ କେଉଁଠି ନା କେଉଁଠି ତାକୁ ଭେଟିଥିବେ । ସତକୁ ସତ ତା ପରଦିନ ରାତି ଘଡ଼ିକକୁ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଚଢ଼େଇ ଆକାଶର ଗୋଟାଏ କଣରୁ ଫୁଲମାଳ ପରି ଉଡ଼ି ଆସିଲେ । ତା ପାଖରେ ସେମାନେ ଓହ୍ଲାଇଲେ । ଏତେ ସଂଖ୍ୟାରେ ଓହ୍ଲାଇଲେ ଯେ

ବସିବାକୁ ଜାଗା ନପାଇ ତଳେ ମାଟି ଉପରେ ବସିଗଲେ ।
କାହିଁକି ଗଛ ପଶୁରିଲା, “ହେ ଦୁରଦେଶୀ ଭାଇମାନେ,
ଏଠି କାହିଁକି ? ମୋର ଜାଗା କାହିଁ ତମମାନଙ୍କୁ ବସାଇବା
ପାଇଁ ? କ’ଣ କିଛି ଆଗକୁ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିବ ବୋଲି ଜାଣି
ପାରୁଛ କି ?”

ସେମାନେ କହିଲେ, “ନାହିଁ ଆମେ ତମକୁ ଖୋଜି
ଖୋଜି ଆସିଛୁ । କଥାଟିଏ କହିଦୁ ।” ତା’ପରେ ସେମାନେ
ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ସବୁ ଗପିଗଲେ । ଟିକି ଚଢ଼େଇ ମରିବା
କଥା ଶୁଣି ଗଛଟି ପୂରା ବୁଦ୍ଧ ହୋଇଗଲା ।
ସେତେବେଳେ ପବନ ସହିତ ତାଳ ଦେଇ ତା ସବା ଅଗଟିର
ପତ୍ରର ଅଙ୍ଗୁଳି ବି ସାମାନ୍ୟ ଟିକିଏ ହଲିଲା ନାହିଁ । ଟପ୍
ଟପ୍ କେଇ ଟୋପା ପାଣି ତଳେ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ତଳେ
ବସିଥିବା ଚଢ଼େଇମାନେ ଉପରକୁ ଚାହିଁଲେ ଏତେ କାକର
ତ ଆଜି ପଡ଼ିନାହିଁ....

ଟିକି ଚଢ଼େଇ ପିଲାମାନେ ବି କାନ୍ଦି ପକାଇଲେ ।
କାହିଁକି ଗଛ ସେ ଚଢ଼େଇମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ପରିଚୟ
କରାଇ ଦେଲା । ଆସିଥିବା ସେଇ ଚଢ଼େଇମାନେ ଗଛ ଓ
ଚଢ଼େଇ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇଲେ । ସେମାନେ ତାଙ୍କ ସେଇ
ବିଚିତ୍ର ଚଢ଼େଇ ଓ ରାଜା କହିଥିବା କଥା ସବୁ ଗୋଟି
ଗୋଟି କରି କହିଗଲେ । ସେମାନେ ସମାପି ଉପରେ ଲେଖା

ଯାଇଥିବା ଗାତଟିକୁ ଏକ ସ୍ୱରରେ ଗାଇଲେ । କହିଲେ ଏଇ ଗାତଟିକୁ ସମୁଦ୍ର ଦେଉମାନେ କିପରି ସବୁବେଳେ ବଡ଼ ପାଟିରେ ପଢୁଛନ୍ତି । ସେଇ ଦେଉମାନେ ଯଦି ଏ ଜୁଳକୁ ଫେରନ୍ତେ ତେବେ ତମେମାନେ ସବୁ ଜାଣି ପାରନ୍ତି । ଏହାପରେ ସବୁକଥା ବୁଝେଇ ଆସିଥିବା ଚଢ଼େଇମାନେ ଚିଲିକା ଆଡ଼କୁ ମୁହାଁଇଲେ ।

ତା’ ପରଦିନ ସକାଳେ ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଛୁଆମାନେ ବାହାରିଲେ ଯିବାକୁ । କାହିଁକି ଗଛ କହିଲା “କୁଆଡ଼େ ଯିବରେ ମତେ ଛାଡ଼ି । ଯାଅ ନାହିଁ... ମୋର ପାଖରେ ରୁହ । ମୁଁ ତମର ସୁଖ ଦୁଃଖରେ ଭାଗ ନେବାକୁ ଗ୍ରହେଁ । ତମମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ମୋର କିଛି ଦାୟିତ୍ୱ ରହିଛି ବୋଲି ମୁଁ ଭାବୁଛି ।”

ସେମାନେ କହିଲେ, “ଆମେ କେମିତି ରହିବୁ ? ତମର ଭାଳ କାହିଁ ? ଆମେ ବସା ବାନ୍ଧିବୁ କୋଉଠି ? କେମିତି ?” ଗଛଟି ଟିକିଏ ଭାବିଲା ତା’ପରେ ଗମ୍ଭୀର ସ୍ୱରରେ କହିଲା, “କ’ଣ ହେଲା ? ତମ ବାପା ଏଡ଼େ କାମ କରିବା ପାଇଁ ଆଗେଇ ଯାଇପାରେ, ତା ପିଲା ତମେମାନେ କହୁର...” ଟିକିଏ ରହି ପୁଣି କହିଲା “ବୁଦ୍ଧି ଖଟା... ।”

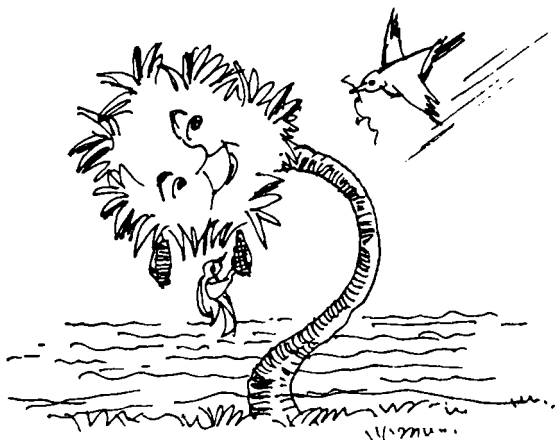
ସେମାନେ ଭାବିହେଲେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ କାହିଁକି ଗଛର ପତ୍ରଟିରେ ଥଣ୍ଟ ଘଷିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଘଷୁ

ଘଷୁ ପତ୍ରରୁ ଖିଅଟିଏ ଚିରିବାକୁ ଲାଗିଲା । କାହିଁକି ଗଛ କହିଲା, “ବାଃ ବାଃ... ବଢ଼ିଆ ଲାଗୁଛି, ବୋକ ଦେଲା ପରି ଲାଗୁଛି... ।” ତା’ପରେ ସମସ୍ତେ ସେଇଆ କଲେ । ପଶୁରିଲେ “ମଉସା କଷ୍ଟ ହଉଛି ।”

କାହିଁକି ଗଛ କହିଲା, “ନାଉଁରେ ମୋଟେ ନୁହେଁ ।”

ତା’ପରେ ସେମାନେ ପାଖ ଆଖୁ କିଆରିକି ଉଡ଼ିଗଲେ ସେଠୁଁ ଧରି ଆସିଲେ ଅଣ୍ଟରେ ଖିଅଟିଏ ମାନ ।

ତାପରେ ‘କାହିଁକି’ର ଡାଳରେ ଖାଲି ଲାଗି ଗଲା କାମ । ଦିନେ ସକାଳ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦେଖିଲା ବାହୁଙ୍ଗାମାନଙ୍କରୁ ଝୁଲୁଛି ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ବସାଟି ମାନ । ସକାଳର ପବନ ଭାରି ଖୁସୀ ।

ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଟିକେ ଟିକେ ଛୁଇଁ ଦେଇ ଟପିଗଲା ।

ଉଦ୍ୟମ ବଳରେ ନୂଆ କାର୍ଯ୍ୟଟିଏ ହେଲେ ତାକୁ କିଏ ଭଲ ନପାଏ ? ନାଁ, ସମସ୍ତେ କ’ଣ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ? ଏ ଦୁନିଆଁରେ ବହୁ ନିନ୍ଦୁକ ଥାଆନ୍ତି । ସେଇ ଭଳି ନିନ୍ଦୁକ ଥିଲା ଡାମରା କାଉ । ସେ ଜହ୍ନ ଉଠିବା ତାଳ ବଣିଆରେ ରହେ । ସେଇବାଟେ ଉଡ଼ି ଯାଉଥିଲା । ବଣିଟିଏ ତା ପାଖେ ପାଖେ ଉଡୁ ଉଡୁ ପଚାରିଲା, “ଦାଦା, ଏସବୁ କ’ଣ ? ଏମାନେ ସବୁ କିଏ ? କି ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛି !” ଡାମରା କହିଲା, “ଆରେ ତୁ ଜାଣିନୁ । ମୁଁ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣିଛି । ଏମାନଙ୍କର ବାପାକୁ ବି ଜାଣିଛି । ଏମାନଙ୍କର ବାପା ଥିଲା ଜହ୍ନଧରା ବାଇଆ । ବିଚରା ମଲା । ଏମାନେ ତାଆରି ପିଲା । ବାଇଆ ।”

କଥା ତ କାନରୁ କାନ । ଏମାନେ ବାଇଆ ଚଢ଼େଇ ବୋଲି ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରେ ଏବେ ଜଣା ଶୁଣା ।

